

Innhold

Investeringsplanen for Petroleum

Publisert 22 sep 2020

Del | Last ned

Innledning

Portefølje petroleum har følgende samfunns mål og brukermål [1]:

Samfunns mål	Bruker mål
1. Bærekraftige og konkurransedyktige norske havnæringer	1.1 Trygge og sikre arbeidsplasser i leverandørindustrien 1.2 Utvikling i leverandørindustrien basert på forskning og teknologiutvikling 1.3 Effektiv og miljøvennlig verdiskaping hos operatørene på norsk sokkel 1.4 Olje- og gassindustrien i Norge skal redusere sine absolutte klimagassutslipp med 40 prosent innen 2030 sammenlignet med 2005, og videre redusere utslippene til nær null i 2050. 1.5 Overføring av kunnskap, kompetanse, teknologi og samarbeid på tvers av næringer
2. Bærekraftig forvaltning av miljø, ressurser, natur og arealer	2.1 Forsvarlig forvaltning av de norske petroleumressursene i åpne områder 2.2 Petroleumsvirksomheten skal være verdensledende på helse, arbeidsmiljø og sikkerhet 2.3 Petroleumsvirksomheten har ingen utslipp til sjø og land som kan føre til miljøskade
3. Kompetanse og industri i verdensklasse innenfor petroleum	3.1 Forskningsorganisasjoner i Norge utfører petroleumrelevant forskning av høy kvalitet 3.2 Høy deltagelse i internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid 3.3 Ny teknologi og kompetanse tas raskere i bruk i petroleumsnæringen 3.4 Næringsutvikling basert på digital teknologi og nye forretningsmodeller 3.5 God kjønnsbalanse i leverandørindustrien og i relevante forskningsmiljøer

Det henvises til porteføljeplanen for fullstendig oversikt over egne tiltak og øvrig innsats for å nå målene i porteføljeplanen på lang sikt.

Status for porteføljen september 2020

Porteføljeanalysen fra februar 2020, oppdatert med nye tildelinger våren 2020, viser følgende trekk:

- Det er noe tilvekst av prosjekter knyttet til miljøområdet, men primært innen domenet knyttet til utslipp til- og overvåking av sjø. Det er ett nytt SFI knyttet til miljøovervåking. Det er fortsatt lite tilvekst av prosjekter målrettet mot reduksjon av klimagassutslipp. Ett stort demonstrasjonsprosjekt ble bevilget i vår.
- Det er noe tilvekst av prosjekter innenfor undergrunn i hele verdikjeden, inkludert ett nytt SFI knyttet til geofysikk. Dette senteret har tydelig kobling også mot andre næringsområder enn olje og gass.
- Det er stor tilvekst av prosjekter knyttet til boring og brønn, inkludert P&A. Dette gjelder både i næringslivsporteføljen og i prosjekter hos FoU-miljøene, blant annet to nye SFI og to nye store KSP-K.
- Det er stor tilvekst av prosjekter knyttet til produksjon, prosessering og transport. Dette er primært knyttet til næringslivsporteføljen.
- Det er ingen tilvekst av prosjekter knyttet til storulykker og arbeidsmiljø.
- Oppdatert porteføljeanalyse sett i lys av Stortingets tiltakspakke i vår og arbeidet med å sette disse midlene i arbeid har styrket den målrettede porteføljen på næringslivssiden og høyere TRL-nivå. På den annen side har øvrig portefølje blitt styrket av fire nye SFI som ligger tidligere i TRL-løpet. De siste årene er det avsatt stadig færre midler til grunnforskning uten krav til næringslivsdeltakelse.

- Prosjektporteføljen til PETROMAKS 2 viser vekst med hensyn på internasjonalt samarbeid med Brasil og Russland, men ellers uendret eller synkende med de fleste andre europeiske land eller Nord-Amerika. USA er fortsatt det klart viktigste samarbeidslandet for norske petroleumsmiljøer. Samarbeid gjennom MarTera gir synlig effekt på samarbeidet med Europeiske land, spesielt Tyskland.

Fotnote

1	Målene nummereres her av praktiske årsaker selv om porteføljeplanen ikke har nummerering. Nummerering signaliserer ikke prioritert rekkefølge.
---	--

Prioriteringer

Fag/teknologi

Porteføljen er åpen for alle fag og teknologier som bygger opp under hovedmålene og delmålene for porteføljen. Det er ikke funnet grunnlag for å gjøre særskilte faglige prioriteringer/avgrensninger for de neste årene.

Tema

Porteføljen er strukturert etter følgende tematiske prioriteringer:

- Reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø Undergrunnsforståelse
- Boring, komplettering, intervensjon og permanent avstengning av brønner (P&A)
- Produksjon, prosessering og transport
- Storulykker og arbeidsmiljø

Porteføljestyret vil prioritere prosjekter i alle faser av verdikjeden knyttet til energieffektivisering og reduksjon av utslipp av klimagasser. Denne tematikken skal prioriteres høyest på tvers av virkemidler. Dette er også i tråd med tildelingsbrevet fra OED som fastslår at minst 35 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Porteføljestyret vil lyse ut petrosenter i 2021 med undergrunnsforståelse som en prioritering, med et viktig innslag av digitalisering. Dette vil videreutvikle den kompetansen som er bygget opp i ArcEx og IOR-senteret som fases ut i 2021. Dette er i tråd med porteføljestyrets vedtak i sak 23/2020. Målsetningen er å kunne tildele to nye sentre.

I virkemidler for grunn- og anvendt forskning hos FoU-organisasjonene (KSP-K) vil porteføljestyret prioritere tematikk som utfyller pågående eller nye sentre, både SFI og Petrosenter, samt viktige problemstillinger i porteføljeplanen hvor det ikke er etablert sentre. Søkere vil derfor bli bedt om å beskrive hvordan søknaden plasserer seg i forhold til nye eller pågående sentre der hvor det er aktuelt. KSP-K, sammen med Petrosenter, vil bli spesielt viktige virkemidler for porteføljestyringen i 2021.

Porteføljestyret vil prioritere nok prosjekter knyttet til storulykker og arbeidsmiljø for å opprettholde prosjektvolum i tråd med avsatte årlige midler fra ASD.

Porteføljestyret vil tilby næringslivet bredest mulig inngang til finansiering ved at utlysningene til næringslivet holdes åpne tematisk, men avgrenset til porteføljeplanen.

Anvendelsesområde

Porteføljen er avgrenset til olje- og gassvirksomhet og alle prosjekter i porteføljen skal ha kobling til problemstillinger tilknyttet petroleumsvirksomheten i åpne områder på norsk kontinentalsokkel og/eller sikkerhet på landanleggene i Norge. Det er ikke funnet grunnlag for å gjøre særskilte avgrensninger for de neste årene når det gjelder anvendelsesområde.

Porteføljeplanen er tydelig på at det ligger muligheter for koordinering og samarbeid med andre porteføljer. Dette er nødvendig for at vi blant annet skal nå porteføljeplanens mål om overføring av kunnskap, kompetanse, teknologi og samarbeid på tvers av næringer. Styret har også bedt de ulike porteføljestyrene koordinere innsatsen sin på noen sentrale områder.

I 2021 vil porteføljestyre petroleum prioritere koordinering og samarbeid på tre punkter med to andre porteføljer:

Portefølje Energi, transport og lavutslipp

- Sektorovergrepene teknologiutvikling knyttet til fornybar energi. Dette gir gevinst for flere:
 - Gir teknologiselskaper knyttet til fornybar energi bredere og flere markedsmuligheter
 - Gir den tradisjonelle leverandørindustrien til olje og gass insentiv til å delta i større grad i det grønne skiftet og nye

fremvoksende markeder

- Bringer lavutslippsløsninger nærmere sluttbrukerne på norsk sokkel og gir dermed muligheter for utslippsreduksjoner på norsk sokkel
- Samarbeid rundt satsing på sikker produksjon og bruk av hydrogen og hydrogenbaserte løsninger med lavt karbonfotavtrykk.

Portefølje Hav

Samarbeid omkring demonstrasjon av teknologi knyttet til grønn skipsfart og -offshorevirksomhet. Portefølje petroleum og portefølje hav har overlappende eller tilgrensende industrier. I begge porteføljer er det behov for å få demonstrert og tatt i bruk mer miljøvennlig teknologi, og da spesielt teknologi som reduserer klimagassutslipp og er mer energieffektiv enn dagens løsninger. Portefølje petroleum har lang erfaring med demonstrasjonsprosjekter i næringslivet. Fellesutlysning kan skape positiv oppmerksomhet i industrien, samt muliggjøre nye innovasjoner og løsninger som får anvendelse på tvers av sektorene.

FoUol-verdikjede

Porteføljestyret vil prioritere virkemidler i hele verdikjeden i årene som kommer, fra grunnforskning til demonstrasjon og teknologi.

Porteføljestyret vil opprettholde muligheten for prosjekter hos forskningsorganisasjonene som tar for seg problemstillinger der samarbeid med industrien er særskilt krevende å få etablert eller ikke er hensiktsmessig eller ønskelig. Dette åpner for grunnforskning på noen utvalgte områder av porteføljen. Problemstillinger knyttet til storulykker, arbeidsmiljø og ytre miljø prioriteres. Porteføljen ellers vil være tydelig næringslivsforankret.

Innenfor demonstrasjon og uttesting av teknologi vil porteføljestyret prioritere prosjekter som løser problemstillinger der det ikke finnes eksisterende løsninger i markedet allerede. Videreutvikling av utprøvd teknologi vil ikke prioriteres.

Andre prioriteringer

Porteføljestyret vil opprettholde internasjonalt samarbeid i porteføljen i tråd med porteføljeplanens ambisjoner, samt føringer i tildelingsbrev. Dette legger til rette for prioritering av fellesutlysninger med Brasil og Russland i 2021, samt fortsatt arbeid for økt prosjektsamarbeid mellom norske og canadiske miljøer.

ERA-net MarTera går mot avslutning. Porteføljestyret vil vurdere andre samarbeidsarenaer i Europa ved avslutning av MarTERA. Porteføljestyret prioriterer ikke deltakelse i siste utlysning i MarTera høsten 2020.

Tiltaksplan

Porteføljestyret for petroleum vil primært gjennomføre sine tiltak som utlysninger med de budsjetttrammene som er skissert under. I tillegg vil porteføljestyret utvikle samarbeidet med portefølje Energi, transport og lavutslipp og portefølje Hav i tråd med prioriteringene skissert over. Hvis samarbeidet konkretiseres til forpliktelser i utlysningene vil dette dekkes inn innenfor rammene som er gitt under for hver søknadstype.

Tiltak (utlysning)	Bruker mål	Aktuelle søknadstyper	Budsjett 2021 (beløp)	Planlagt 2022 (beløp)	Planlagt 2023 (beløp)
Innovasjon i næringslivet	1.1-1.5, 3.4 og 3.5	Innovasjonsprosjekter (IPN)	70	80	80
Demonstrasjon og pilotering av teknologi	1.1-1.5, 3.3-3.5	Innovasjonsprosjekter (Demo)	70	70	70
Uavhengig grunnforskning på særskilte tema	1.4, 2.1-2.3, 3.1	Forskerprosjekter	30	20	20
Fellesutlysning med RBRF (Russland)	2.1, 2.3, 3.1, 3.2 og 3.5	Internasjonal Utlysning	10	0	10
Fellesutlysning med FINEP (Brasil)	1.1-1.3, 3.2-3.5	Internasjonal Utlysning	15	15	15
Forskning, kompetansebygging og forskerrekuttering som utfyller senteraktivitet	1.1-1.5, 2.1-2.3, 3.1-3.5	Kompetanse og samarbeidsprosjekter (KSP-K)	100	110	100
Sentersatsing på særskilt område	1.1-1.4, 2.1-2.3, 3.1-3.5	Forskningscentre (Petrosenter)	160	0	0

SUM			455	295	295
------------	--	--	-----	-----	-----

Utlysningsplan

Søknadstype	Prioritering 2021 (stikkord)	Budsjett 2021 (beløp)	Planlagt 2022 (beløp)	Planlagt 2023 (beløp)
Forskerprosjekter	Avgrenset til <ul style="list-style-type: none"> • Reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø • Storulykker og arbeidsmiljø 	30	20	20
Kompetanse og samarbeidsprosjekter	Alle tema i porteføljeplanen inkludert, men prioritering på: <ul style="list-style-type: none"> • energieffektivisering og reduksjon av klimagasser • samarbeidsflater med portefølje Energi, transport og lavutslipp 	100	110	100
Innovasjonsprosjekter	Alle tema i porteføljeplanen inkludert, men prioritering på: <ul style="list-style-type: none"> • energieffektivisering og reduksjon av klimagasser • samarbeidsflater med portefølje Energi, transport og lavutslipp • samarbeidsflater med portefølje Hav 	140	150	150
Forskningsentre	Avgrenset til undergrunnsforståelse og digitalisering	160	0	0
Internasjonalt samarbeid	Tema innenfor porteføljeplanen, men detaljeres i samarbeid med samarbeidsland eller samarbeidene organisasjoner	25	15	25
SUM		455	295	295